

LABĀKAIS LATVIJAS SILTASIŅU ŠKIRNES ZIRGS 2025

INGA KURSĪTE, Latvijas Zirgaudzētāju biedrība

Lai popularizētu Latvijas siltasiņu šķirnes zirgu darbības un ģenētisko kvalitāti, prezentētu audzētāju darba rezultātus, novērtētu zirgu darbības sacensību apstākļos un izvērtētu zirgaudzēšanas tendences, jau trešo gadu Latvijas Zirgaudzētāju biedrība pasniedz balvu "Labākais Latvijas siltasiņu šķirnes zirgs".

Šogad pasākums pirmo reizi tika organizēts valsts atbalsta programmas "Atbalsts dzīvnieku darbību un ģenētiskās kvalitātes popularizēšanai" ietvaros, šis finansējums ļāva pasākumu rīkot plašākā mērogā un augstākā līmenī, nodrošinot lielāku publicitāti, Latvijas siltasiņu šķirnes zirgu sasnieguma plašāku atspoguļojumu un labāko zirgu, zirgaudzētāju un sportistu izcelsanu.

Kādēļ balva tiek pasniegta iejādē, konkūrā un pajūgu braukšanā?

Latvijas siltasinis tiek audzēts kā universāls zirgs. Mums nav specializētas audzēšanas programmas, piemēram, iejādes un konkūra zirgiem. Tādēļ, lai vairāk izceltu Latvijas siltasiņu šķirnes zirgu uni-

versālo un daudzpusīgo izmantojamību, zirgu sniegums tika vērtēts sacensību apstākļos trijās jāsanas sporta disciplīnās Latvijas Jātnieku federācijas kalendārajā plānā ietvertajās ieskaite sacensībās (skat. tabulu 32. lpp).

Kāpēc zirgi tiek vērtēti tieši sacensību apstākļos?

Latvijas siltasiņu šķirnes zirgu audzēšanas programmas mērķis ir šķirnes vēlamā eksterjera un darbību īpašību uzlabošana, lai šie zirgi būtu piemēroti klasiskajiem jāsanas sporta veidiem un varētu konkurēt starptautiskajā tirgū. Jāatzīmē, ka zirga labs eksterjers un darbības ir būtiski, un ir vērtīgi sākotnējais novērtēšanas instruments, bet tas ne vienmēr garantē izcilus rezultātus sportā, jo neatspoguļo zirga

spējas, izpildot konkrētus uzdevumus cilvēka vadībā.

Lai gūtu rezultātus sportā, svarīgs ir arī zirga temperaments, vēlme sadarboties, sagatavotība, jājamība, jātnieka faktors un citi aspekti. Sacensību vide ļauj novērtēt ne tikai zirga teorētisko potenciālu, bet arī praktisko sniegumu – kā zirgs spēj koncentrēties, sadarboties ar jātnieku, pielāgoties stresa situācijām. Tādēļ šķirnes zirgu darbību pārbaude sacensību apstākļos ir viens no labākajiem veidiem, kā parādīt un novērtēt sporta zirgus.

Aiz katra veiksmīga jātnieka stāv izcils zirgs. Aiz šāda katra zirga – audzētājs! Šis trio – jātnieks, zirgs un audzētājs – veido pamatu panākumiem sportā. Bez audzētāja zināšanām, redzējuma un ilgtermiņa darba nebūtu iespējams izaudzēt kvalitatīvu zirgu. Savukārt bez mērķtiecīga, zināša, talantīga un atbildīga jātnieka arī vislabākajam zirgam nebūtu iespējams atklāt savu potenciālu. Tikai sadarbojoties visiem trim, iespējams sasniegt izcilību – un šogad, vērtējot čempionātu rezultātus, mēs redzam vairākus šādas veiksmes stāstus. Protams, komanda, kas stāv aiz katra čempiona, parasti ir daudz lielāka.

Kādos līmeņos balvu pasniedza?

Balva tika pasniegta jaunzirgu maršrutos, kā arī Nacionālā čempionātu augstākajos līmeņos/maršrutos pieaugušajiem un jaunajiem jātniekiem/braucējiem. Jaunzirgu maršrutos, jo tas palīdz novērtēt jauno zirgu potenciālu, darbības un temperamentu sacensību apstākļos, pirms tie uzsāk nopietnu sporta karjeru. Zirgaudzētāji savukārt iegūst objektīvu atgriezenisko saiti par savu selekcijas darbu un izmantoto vaislas materiālu. Zirgaudzētāju biedrības var parādīt biedru izaudzēto zirgu kvalitāti vienotā pasākumā. Jaunzirgu sacensības ir arī lielisks veids, kā parādīt zirgus potenciālajiem pircējiem. Savukārt Latvijas siltasiņu zirgu darbību pārbaudīšana sacensību augstākajos līmeņos ir iespēja lauzt bieži pastāvošo stereotipu, ka šīs šķirnes zirgi ir piemēroti tikai bērnu un amatieru apmācībai, bet ne augsta līmeņa sportam, demonstrējot to daudzpusīgumu un konkurētspēju jātnieku sportā.

Kāpēc netika rīkotas atsevišķas sacensības Latvijas šķirnes zirgiem?

Ieviešot šo balvu, tika nolemts nerīkot at-

sevišķas sacensības vai sacensību maršrutos Latvijas siltasiņu šķirnes zirgiem, bet gan izvērtēt tos kopā ar citu ciltsgēmatu zirgiem, lai varētu objektīvi novērtēt un parādīt arī šķirnes konkurētspēju sportā. Mēs taču vēlamies audzēt pasaulē konkurētspējīgus zirgus. Jo vairāk dažādu ciltsgēmatu zirgi piedalās sacensībās, jo labāk. Diemžēl šogad Latvijas Jātnieku federācija bija spiesta atcelt Latvijā plānotos Starptautiskās Jātnieku federācijas (FEI) Pasaules kausa posmus iejādē un konkūrā, un mums nebija iespējas vērtēt zirgu darbības šāda mēroga sacensībās.

Salīdzinoši izvērtējums palīdz arī zirgaudzētājiem precīzāk saprast, kas nepieciešams, lai sekmīgāk konkurētu starptautiskajā tirgū. Lai nedzīvotu ilūziju pasaulē, bet objektīvi apzinātos savas stiprās un vājās puses. Tas ļauj mērķtiecīgi attīstīt audzēšanas darba kvalitāti. Jāatzīmē, ka šāds šķirnes zirgu popularizēšanas pasākums ir arī lieliska iespēja celt ne tikai audzētāju, bet visu ciltsgēmatu iesaistīto speciālistu kvalifikāciju, jo iespējams vērtēt audzēšanas darba rezultātus, salīdzināt dažādu ciltsgēmatu zirgus, dažādu vaislinieku pēcnācējus, dalīties pieredzē, izvērtēt audzēšanas tendences. Tā ir arī fantastiska iespēja iesaistīt jauniešus, piedāvājot teorētisko zināšanu pilnveidošanu praksē.

Kādēļ balva tiek pasniegta pēc vienu ieskaite sacensību rezultātiem?

Protams, Latvijas Zirgaudzētāju biedrība šķirnes zirgu sniegumu nacionālajās un starptautiskajās sacensībās vērtē visa gada garumā, apkopojot datus par konkrētajā gadā labākajiem Latvijas siltasiņu šķirnes zirgiem Latvijā un pasaulē. Apbalvojam arī savus labākos zirgaudzētājus. Operatīvi novērtēt katra zirga darbības sacensību apstākļos un sniegt šo informāciju zirgaudzētājiem gan traucē tas, ka Latvijas Jātnieku federācijas sacensību datu bāze nav savienota ar zirgu datu bāzi un nenotiek automātiska informācijas apmaiņa, kas apgrūtinātu zirgu darbību un ģenētiskās kvalitātes izvērtēšanu. Trūkst datu arī par no Latvijas izvesto (eksportēto) zirgu sacensību rezultātiem attiecīgo valstu nacionālajās sacensībās, kas apgrūtinātu šo zirgu darbību novērtēšanu, kā arī vaislas ērzelu un ķēvu novērtēšanu pēc pēcnācēju kvalitātes. Jāatzīmē, ka šī

Uz pasākumu afišas – visu laiku titulētākais LS šķirnes zirgs – King of the Dance

problēma ir aktuāla arī citu valstu ciltsgēmatām. Starptautisko sacensību rezultātus Latvijas Zirgaudzētāju biedrība iegūst no Pasaules Sporta zirgu audzēšanas federācijas (WBFSH) un Starptautiskās Jātnieku federācijas (FEI) sacensību rezultātu datu bāzēm.

Balva "Labākais Latvijas siltasiņu šķirnes zirgs" ir šķirnes popularizēšanas pasākums, kura mērķis mazliet savādāks – nozīmīgākajās nacionālajās sacensībās parādīt, ka starp godalgoto vietu ieguvējiem gan jaunzirgu sacensībās, gan arī augstākā līmeņa sacensībās ir šīs šķirnes zirgi. Tomēr, visos čempionātos balva tika piešķirta tikai par kopvērtējumu, nevis atsevišķu sacensību rezultātiem.

Nēmot vērā faktu, ka lielākā daļa labāko šķirnes zirgu tiek pārdota uz ārzemēm jau jaunzirgu vecumā, sacensību augstākajos līmeņos augstas kvalitātes Latvijas siltasiņu šķirnes zirgu ir salīdzinoši maz. Toties pieejamies, ka jaunzirgu maršrutos reizēm viss goda pjedestāls bieži ir tieši Latvijas siltasiņu šķirnes zirgiem, kā, piemēram, šogad LR Nacionālajā čempionātā un arī Burtnieku kausā konkūrā – piecus gadus veciem zirgiem.

Vai šogad starp balvas ieguvējiem bija arī kāds Latvijas čempions?

Pieaugušo konkurencē šogad tikai viens – pajūgu braukšanā. Gan iejādē, gan konkūrā čempiona titulu izcīnīja citu ciltsgēmatu zirgi.

Highlight TD – LR Nacionālā čempionāta uzvarētājs un Burtnieku kausa konkūrā ieguvējs 5 gadus veciem zirgiem

Anda Pavlovskā ar Kramu un palīgu Andi Pavlovski – LR Nacionālie čempioni un Baltijas kausa ieguvēji pajūgu braukšanā senioru kategorijā vienjūgu klasē

